

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

22 MEI 2002

Voorstel van resolutie over de invoering van een «bijzondere taks gezondheidschade» ten laste van de tabaksverwerkende en -verdelende ondernemingen in België

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER D'HOOGHE

In het voorstel van resolutie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De overwegingen aanvullen als volgt:

«E. Overwegende dat preventie het aantal rokers sterk kan terugdringen;

F. Overwegende dat er voldoende financiële middelen nodig zijn om preventie en wetenschappelijk onderzoek op een continue basis en op een intensieve manier op te zetten; »

2. De eerste aanbeveling vervangen als volgt:

«1. Met de inwerkingtreding op 1 januari 2003 een fonds op te richten, bestemd voor financiering van de gezondheidszorg, preventiedoelstellingen en wetenschappelijk onderzoek, gestijfd met middelen

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-956 - 2001/2002:

Nr. 1: Voorstel van resolutie ingediend door de heer D'Hooghe.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

22 MAI 2002

Proposition de résolution relative à la création d'une «taxe spéciale pour atteinte à la santé», à charge des entreprises belges qui manufacturent et distribuent les tabacs

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. D'HOOGHE

Apporter, dans la proposition de résolution, les modifications suivantes:

1. Compléter les considérants par ce qui suit:

«E. Considérant que la prévention permettrait de réduire nettement le nombre de fumeurs;

F. Considérant qu'il faut suffisamment de moyens financiers pour permettre une prévention et une recherche scientifique continues et intensives; »

2. Remplacer la première recommandation par le texte suivant:

«1. De créer un fonds destiné au financement des soins de santé, de la prévention et de la recherche scientifique, qui entrerait en service le 1er janvier 2003 et qui serait alimenté à l'aide du produit d'une taxe

Voir:

Documents du Sénat:

2-956 - 2001/2002:

N° 1: Proposition de résolution déposée par M. D'Hooghe.

komende van de «bijzondere taks gezondheidschade», die wordt geïnd bij de tabaksverwerkende en -distribuerende ondernemingen in België;»

3. In de tweede aanbeveling worden de woorden «ten belope van 20 % van de door tabaksgebruik» vervangen door «ten belope van 1/5 van 25 % van de door de tabaksgebruiker»;

4. Na de tweede aanbeveling een nieuwe aanbeveling invoegen luidende :

«2bis. Die opbrengst aan te wenden voor de financiering van de gezondheidszorg, voor preventiedoelstellingen en voor wetenschappelijk onderzoek, waarbij zowel voor de preventiedoelstellingen als voor het wetenschappelijk onderzoek jaarlijks het geïndexeerd bedrag van 20 miljoen euro wordt afgehouden van de totaliteit van de geïnde bijdragen;»

5. In de derde aanbeveling de woorden «vanaf 2006 gelijk is aan het totaal» vervangen door de woorden «vanaf 2007 gelijk is aan 25 % van het totaal».

Verantwoording

Het lijkt ons een legitieme houding om, bij een steeds moeilijker in evenwicht te houden budget voor de gezondheidssector, de door tabaksgebruik veroorzaakte kosten aan de bron aan te pakken. Het stijven van een fonds, bestemd voor de preventie, het wetenschappelijk onderzoek en de financiering van de gezondheidszorg, met de opbrengst van een «bijzondere taks gezondheidsschade» die wordt geïnd bij de tabaksverwerkende en -verdelende ondernemingen die actief zijn in België lijkt ons de aangewezen weg. De idee is niet totaal nieuw vermits de ministers Reynders en Aelvoet reeds in een persbericht van 31 mei 2001 een fonds in het vooruitzicht stelden. Innoverend evenwel is de idee om dit fonds ten dele als alternatief financieringssysteem voor de gezondheidszorg op te zetten. Het lijkt ons niet redelijk de responsabilisering voor het tabaksgebruik integraal af te wentelen op de tabaksgebruikers; vandaar het voorstel om over een termijn van vijf jaar de jaarlijkse opbrengst in dat fonds te laten oplopen tot een bedrag gelijk aan 25 % van de jaarlijkse uitgaven in de gezondheidszorg die te wijten zijn aan tabaksgebruik.

Bovendien is het aangewezen, zowel om de uitgaven van de volksgezondheid te beperken als omwille van de globale gezondheidstoestand van onze bevolking, om een veel striktere preventie door te voeren. Daarom zou een gedeelte van de opbrengst van de «bijzondere taks gezondheidsschade» kunnen aangewend worden voor preventiedoelstellingen. Aangezien preventie een bevoegdheid is van de gemeenschappen, wordt voorgesteld de middelen voor preventiedoelstellingen onmiddellijk door te storten aan de gemeenschappen volgens de formule die ook reeds gehanteerd wordt om de opbrengsten van de Nationale Loterij die aan de gemeenschappen toekomen te verdelen (cf. Lambermontakkoorden). Het gedeelte van de opbrengsten «bijzondere taks gezondheidsschade» dat hiervoor zou worden aangewend, dient te worden bepaald bij vaste bedragen, met een groeipad over twee jaar. Een gelijkaardig bedrag als dit voorzien voor de preventiedoelstellingen zou worden voorbehouden aan het wetenschappelijk onderzoek naar de aan roken gerelateerde ziektebeelden. Zowel onderzoek naar het rookgedrag en de verslavende aspecten hiervan als naar de ziektebeelden die het gevolg zijn van het roken, kunnen met deze middelen gefinancierd worden.

Jacques D'HOOGHE.

spéciale «Dommages causés à la santé» à charge des entreprises de traitement et de distribution du tabac en Belgique;»

3. Dans la deuxième recommandation, remplacer les mots «20 % des dépenses de l'assurance maladie qui sont dues au tabagisme» par les mots «1/5 de 25 % des dépenses de l'assurance maladie qui sont dues aux fumeurs»;

4. Après la deuxième recommandation, ajouter une nouvelle recommandation, rédigée comme suit :

«2bis. D'utiliser ce produit pour financer les soins de santé, la prévention et la recherche scientifique, un montant annuel indexé de 20 millions d'euros étant soustrait, en vue de la prévention et de la recherche scientifique, du total des montants perçus;»

5. Dans la troisième recommandation, remplacer les mots «soit égal, à partir de 2006, au total» par les mots «soit égal, à partir de 2007, à 25 % du total».

Justification

Comme il est de plus en plus difficile d'équilibrer le budget des soins de santé, il nous semble légitime d'attaquer à la base le problème des coûts entraînés par le tabagisme. La création d'un fonds qui serait affecté à la prévention, à la recherche scientifique et au financement des soins de santé, et qui serait alimenté par le produit d'une «taxe spéciale pour atteinte à la santé» à charge des entreprises de traitement et de distribution du tabac travaillant en Belgique, nous paraît être la solution adéquate. L'idée n'est pas tout à fait neuve, puisque les ministres Reynders et Aelvoet ont annoncé la création d'un tel fonds dans un communiqué de presse du 31 mai 2001. Toutefois, l'idée de faire de ce fonds un système de financement alternatif partiel de l'assurance maladie est neuve, quant à elle. Il ne nous semble pas raisonnable d'axer la responsabilisation vis-à-vis du tabagisme intégralement sur les fumeurs. C'est pourquoi nous proposons, dans un délai de cinq ans, de porter les recettes annuelles de ce fonds à un montant égal à celui des dépenses annuelles de l'assurance maladie qui sont dues au tabagisme.

En outre, il convient d'exercer une prévention beaucoup plus stricte pour limiter les dépenses de l'assurance maladie et eu égard à l'état de santé global de notre population. C'est pourquoi on pourrait utiliser une partie des recettes de la «taxe spéciale pour atteinte à la santé» à des fins de prévention. Comme la prévention relève de la compétence des communautés, on propose de verser directement à celles-ci les moyens destinés à la prévention, selon la formule qu'on utilise déjà pour répartir les recettes de la Loterie nationale qui reviennent aux communautés (cf. voir les Accords de la Saint-Polycarpe). La partie du produit de la «taxe spéciale pour atteinte à la santé» qui serait utilisée à cette fin doit être un montant fixe à relever progressivement sur une période de deux ans. Un montant identique à celui prévu pour la prévention serait réservé à la recherche scientifique consacrée aux syndromes liés au tabagisme. Grâce à ces moyens, on pourrait financer la recherche concernant le tabagisme et la dépendance qu'il crée et la recherche concernant les syndromes liés au tabagisme.

Nr. 2 VAN DE HEER VANKRUNKELSVEN

In het voorstel van resolutie worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1. Overweging C vervangen als volgt :

« C. Overwegende dat preventie de beste manier is om het aantal rokers sterk terug te dringen; »

2. Overweging D vervangen als volgt :

« D. Overwegende dat er meer financiële middelen nodig zijn om deze preventie op continue basis en op een intensere manier op te zetten; »

3. De aanbevelingen vervangen als volgt :

« 1. met inwerkingtreding van 1 juli 2002 een fonds (Fonds voor rookpreventie) op te richten, waarvan 50 % bestemd wordt voor de financiering van preventiemaatregelen en de andere helft voor wetenschappelijk onderzoek naar de aan roken gerelateerde ziektebeelden (waaronder verslaving, kanker en cardiovasculaire aandoeningen). De verdeling van de middelen bedoeld voor preventie gebeurt zoals de verdeling van het aandeel van de gemeenschappen in de winsten van de Nationale Loterij zoals bepaald in de bijzondere financieringswet. De middelen voor wetenschappelijk onderzoek worden projectmatig verdeeld op voorstel van het FWO.

2. dit fonds wordt gespijsd door uit de totaliteit van de opbrengsten van de accijnzen op tabak in het jaar 2002 2,5 miljoen euro te voorzien voor dit fonds. Voor het begrotingsjaar 2003 en 2004 wordt dit bedrag verhoogd met telkens 10 miljoen euro. Vanaf 2005 wordt jaarlijks het geïndexeerde bedrag van 30 miljoen euro gestort in dit fonds. »

Verantwoording

Zowel om de uitgaven van volksgezondheid te beperken als omwille van de globale gezondheidstoestand van onze bevolking is het aangewezen om een veel striktere preventie door te voeren. De regering heeft het plan opgevat om een fonds op te richten met het doel meer middelen vrij te maken voor preventie. Dit fonds zou gespijsd worden door de meeropbrengsten van de accijnzen op tabak. Het blijkt evenwel dat deze meeropbrengsten slechts enkele tientallen miljoenen zullen genereren voor het volgende jaar. Dit is veel te weinig als wij de catastrofes in overweging nemen die roken aanricht. Daarom hebben wij in ons voorstel vaste bedragen voorzien met een groeipad over twee jaar om al te grote budgettaire problemen te vermijden. Het is aan de regering om al dan niet de accijnzen aan te passen.

Aangezien preventie een bevoegdheid is van de gemeenschappen, stellen wij voor de middelen voor preventiedoeleinden onmiddellijk door te storten aan de gemeenschappen. De formule die wij daarvoor hanteren is dezelfde als degene die wordt gehanteerd om de opbrengsten van de Nationale Loterij die toekomen aan de gemeenschappen te verdelen, zoals werd bepaald tijdens de Lambermontakkoorden en vastgelegd in de bijzondere financieringswet.

N° 2 DE M. VANKRUNKELSVEN

Dans la proposition de résolution sont apportées les modifications suivantes :

1. Remplacer le considérant C comme suit :

« C. Considérant que la prévention est le meilleur moyen de faire diminuer sensiblement le nombre de fumeurs; »

2. Remplacer le considérant D comme suit :

« D. Considérant que davantage de fonds sont nécessaires pour mener cette prévention dans la continuité et de manière plus intensive; »

3. Remplacer les recommandations comme suit :

« 1. de créer un fonds (Fonds de prévention du tabagisme), qui entrerait en service le 1er juillet 2002 et qui servirait, à hauteur de 50 %, à financer des mesures préventives et, à hauteur de 50 %, à financer la recherche scientifique sur les syndromes associés au tabagisme (notamment l'assuétude, le cancer et les affections cardiovasculaires). La répartition des fonds destinés à la prévention se ferait selon le mécanisme de répartition de la part des communautés dans les bénéfices de la Loterie nationale, tel que prévu par la loi spéciale de financement. Les fonds destinés à la recherche scientifique seraient répartis par projet sur proposition du FNRS.

2. ce fonds serait alimenté par prélèvement d'un montant de 2,5 millions d'euros sur le produit total des recettes des accises sur le tabac au cours de l'année 2002. Pour les années budgétaires 2003 et 2004, ce montant serait majoré chaque fois de 10 millions d'euros. À partir de l'année 2005, un montant annuel indexé de 30 millions d'euros serait versé à ce fonds. »

Justification

Il est indiqué, pour limiter les dépenses de santé publique et dans le souci d'améliorer la santé globale de notre population, de mener une politique de prévention beaucoup plus stricte. Le gouvernement a conçu le projet de créer un fonds visant à dégager davantage de moyens financiers pour la prévention. Ce fonds serait alimenté par l'augmentation du produit des accises sur le tabac. Il s'avère toutefois que cette augmentation ne donnera que quelques dizaines de millions pour l'année suivante. C'est beaucoup trop peu eu égard aux catastrophes qu'engendre le tabagisme. Voilà pourquoi nous avons prévu, dans notre proposition, des montants fixes avec une croissance sur deux ans afin d'éviter des problèmes budgétaires trop importants. Il appartient au gouvernement d'adapter ou non les accises.

Comme la prévention est une matière relevant de la compétence des communautés, nous proposons que les fonds destinés à la prévention soient versés directement à celles-ci. La formule que nous préconisons à cet égard est celle qui est déjà utilisée pour répartir les bénéfices de la Loterie nationale, telle que prévue par les Accords de la Saint-Polycarpe et consacrée dans la loi spéciale de financement.

De helft van het fonds willen wij voorbehouden aan wetenschappelijk onderzoek naar de aan roken gerelateerde ziektebeelden. Het moet hier zowel gaan over onderzoek naar rookgedrag en verslavende aspecten hiervan als naar ziektebeelden die het gevolg zijn van roken, zoals kanker en cardiovasculaire aandoeningen. Om deze middelen op een wetenschappelijk verantwoorde manier te verdelen dient een bindend advies van het FWO ingewonnen te worden over de voorliggende projecten.

Patrik VANKRUNKELSVEN.

Nous voulons réserver la moitié des moyens du Fonds à la recherche scientifique consacrée aux syndromes associés au tabagisme. Cette recherche doit porter tant sur le comportement du fumeur et sur les aspects d'accoutumance que sur les syndromes qui sont la conséquence du tabagisme, notamment le cancer et les affections cardiovasculaires. Il conviendrait, pour que l'on puisse répartir ces fonds de manière rationnelle et scientifique, d'obtenir un avis contraignant du FNRS au sujet des projets à l'examen.